

[63. 1.]

MISSIVE, ingekomen in de zitting van den 9den November 1871.

's GRAVENHAGE, den 1den November 1871.

Naar aanleiding van Uwe missive van 18 October jl. heb ik de eer, U Hoogedel Gestr. hiernevens te doen toekomen eene nota van inlichtingen betreffende het bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingekomen adres van J. van Gilse, leeraar bij de vereenigde Doopsgezinde gemeente te Groningen, omtrent zijne aanspraak op het genot van kindergeld.

Ik verzoek U dit stuk wel aan de Kamer te willen overleggen.

De Minister van Financien.

BLUSSÉ.

Aan den heer Voorzitter van
de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

[63. 2.]

NOTA VAN INLICHTINGEN.

Het verzoek van den adressant om alsnog in het genot te worden gesteld van kindergeld, is door den ondergeteekende, in overeenstemming met de beslissing van zijnen ambtsvoorganger, bij beschikking van 1 Februarj 1871, n°. 10, afgewezen op grond:

dat volgens art. 1 van het Koninklijk besluit van 15 December 1861, het vragen van autorisatie der Regering verplichtend is voor elke Protestantische kerkgemeente, die haren leeraar in het genot wenscht te zien gesteld van het van landswege aan de predikantsplaats verbonden tractement en andere voordeelen;

dat dit voorschrift dus ook toepassing moet vinden ten opzichte van de andere voordeelen, behalve tractement, welke aan eene predikantsplaats zijn verbonden;

dat de kinder-, school- en academiegeldten aan dienstdoende predikanten worden toegekend als een deel der belooning voor de diensten door hen op eene bepaalde standplaats bewezen, en dat deze geldten dus zijn te beschouwen als eene aan de standplaats verbonden inkomst; en

dat dan ook bij geen der overige Protestantische kerkgenootschappen het genot dezer geldten wordt toegekend aan predikanten, ten wier opzichte niet is voldaan aan het voorschrift van art. 1 van genoemd Koninklijk besluit, en dat er geenerlei reden bestaat om hierop voor de Doopsgezinde gemeenten eene uitzondering te maken.

De adressant acht zich door deze beschikking bezaard, en wel op grond, dat de kinder-, school- en academiegeldten naar zijne meening niet zijn eene inkomst, aan de standplaats verbonden, maar eene toelage, aan den persoon van den predikant toegestaan, op het genot waarvan hij aanspraak zou kunnen maken, ook wanneer, gelijk met hem het geval is, art. 1 van het Koninklijk besluit van 1861 te zijnen opzichte niet is nageleefd.

Ware deze opvatting van den adressant juist, er zou uit voortvloeijen, dat allen die door het kerkelijk gezag tot predikant bij eene kerkelijke gemeente zijn aangesteld, als zoodanig aanspraak zouden kunnen maken op het genot van kindergeld, zoodat, indien eene gemeente die vroeger éenen predikant had, er twee, drie of meer zou willen aanstellen, de Regering aan deze allen het genot der bedoelde geldten niet zou kunnen weigeren. Dit gaat evenwel blijkbaar te ver. Brengt het beginsel van scheiding van Staat en Kerk mede, dat de Staat het kerkelijk gezag vrijlaat in de regeling der kerkelijke aangelegenheden in eigen boezem, daar tegenover staat, dat de handelingen der kerkelijke autoriteiten geene geldelijke lasten aan den Staat kunnen opleggen, tenzij het Staatsgezag daarin hebbe toegestemd. Dit is de toepassing op finantieel gebied van

het beginsel van art. 1, alin. 3 der wet van 10 September 1853 (*Staatsblad* n°. 102). Teregt is daarom bij het Koninklijk besluit van 1861 bepaald, dat wanneer eene kerkelijke gemeente voor eenen te beroepen predikant het genot van voordeelen uit de Staatskas verlangt, de kerkeraad bij het ministerieel departement de autorisatie moet aanvragen om aan dien leeraar het bedrag der aan de standplaats verbonden inkomsten te mogen aanbieden.

Nu beweert de adressant wel, dat het kindergeld niet valt in de termen van het besluit van 1861, omdat het niet is eene inkomst aan de standplaats, maar eene toelage aan den persoon van den predikant, om welke reden dan ook, verbonden. Doch welke reden zou er voor den Staat kunnen bestaan, om aan den persoon van den predikant toelagen toe te kennen, indien het niet is als belooning voor de door hem op zijne standplaats bewezene diensten? En is dit zoo, dan staan de kindergelden, hoewel de vorm der uitbetaling anders is, en het bedrag van persoonlijke omstandigheden afhankelijk, in aard gelijk met de predikantstractementen. »Niet de gemeente», voert de adressant aan, »de predikant persoonlijk ontvangt de toelage. De zaak gaat geheel buiten den kerkeraad om.» Dit alles geldt evenwel evenzeer van de tractementen, die ook aan de predikanten persoonlijk worden uitbetaald. De gemeente is, zoowel bij de tractementen als bij de kindergelden toch altijd in zoover betrokken, dat zij aan eenen predikant, die dergelijke voordeelen uit 's Rijks kas geniet, een minder tractement zal behoeven aan te bieden, dan anders het geval zou zijn. Er ligt dus hierin geene reden om te onderscheiden en aan te nemen, dat de tractementen aan de standplaats, de kindergelden aan den persoon der predikanten zouden zijn verbonden.

De adressant ontleent nog een argument aan het woord *bedrag* in het Koninklijk besluit van 1861 gebezigd. De te verleenen autorisatie strekt tot het aanbieden van het bedrag der laatstelijk aan de standplaats verbonden inkomsten; hieruit vloeit, meent hij, voort, dat het besluit niet op de kindergelden van toepassing kan zijn, want het bedrag dier geldten aan den te beroepen predikant toekomende, van persoonlijke omstandigheden afhankelijk zijnde, kan niet vóór het uitbrengen van het beroep worden gefixeerd. Doch uit niets volgt, dat het bedrag bij de autorisatie op een bepaald cijfer zou moeten worden bepaald. De autorisatie strekt alleen, om aan den te beroepen predikant aan te bieden het bedrag, waarop hij, na uitgebragt beroep, bijkomen zal volgens de bestaande verordeningen aanspraak te hebben.

Als een bewijs, dat het kindergeld niet aan eene plaats maar aan den persoon is verbonden, voert de adressant eindelijk nog aan, dat het ook aan sommige emeriti-predikanten wordt uitbetaald. Het feit is volkomen juist. De emeriti-predikanten, aan welken op grond van dienstjaren of lichaamsgebreken Rijkspensioen is toegekend, blijven, zoo lang hunne aanspraak duurt, de kindergelden genieten. Doch daarvoor bestaat eene bijzondere reden. De regel, bij het verlenen van predikants-pensioenen gevolgd, berust op het oude gebruik, dat aan den wegens dienstjaren of lichaamsgebreken op eervolle wijze emeritus verklaarde predikant het behoud van het volle tractement, hetwelk hij uit openbare kassen genoot, werd vergund (emeritaat *salvo honore et stipendio*). De kindergelden, welke hij als eene aanvulling van zijn tractement genoot, behoudt hij zoolang de aanspraak duurt volgens dezen regel, als eene aanvulling van zijn pensioen. De predikanten daarentegen die zonder aanspraak op Rijkspensioen hunne betrekking nederleggen, behooren het genot van kindergeld te verliezen. Ook hieruit kan dus niet worden afgeleid, dat deze inkomst meer bepaaldelijk aan den persoon zou zijn verbonden.

In het einde van zijn adres doet de adressant het voorkomen, als of door de toepassing van het Koninklijk besluit van 1861 de Doopsgezinde gemeenten in ongunstiger toestand zouden worden geplaatst, dan de andere Protestantische kerkgenootschappen. Doch in werkelijkheid is dit niet het geval. De verplichting tot het vragen van autorisatie, in art. 1 opgenomen, is gelijk voor alle Protestantische kerkelijke gemeenten. Zij is de voorwaarde, van de vervulling waarvan het verkrijgen van geldelijke ondersteuning van Staatswege, hetzij dan in den vorm van tractement of van kindergelden, voor alle kerkelijke gemeenten